Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

**Asiantuntijakuuleminen**

25.9.2024

VN/29985/2023
VN/29985/2023-MMM-28

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

# HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI ELINTARVIKEMARKKINALAIN, ELINTARVIKEMARKKINALAIN MUUTTAMISESTA ANNETUN LAIN VOIMAANTULOSÄÄNNÖKSEN JA KILPAILULAIN 39 §:N MUUTTAMISESTA

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elintarvikemarkkinalakia, elintarvikemarkkinalain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä ja kilpailulain 39 §.

Esityksen tavoitteena on edistää elintarvikemarkkinoiden toimivuutta parantamalla elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantioikeuksia. Esityksellä toteutetaan osaltaan hallitusohjelman tavoitetta alkutuottajan aseman ja koko elintarvikeketjun tasapainon kehittymisestä nykyistä oikeudenmukaisempaan suuntaan maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraportissa kuvatulla tavalla. Esitys on ensimmäinen osa lainsäädäntöhanketta, jonka toista osaa valmistellaan maa- ja metsätalousministeriössä.

Esityksessä huomioidaan myös elintarvikemarkkinalain soveltamisessa ilmennyt tarve täsmentää tuotteiden tilausten peruuttamiseen ja kiellettyihin maksuihin liittyviä elintarvikemarkkinalain säännöksiä, jotta ne vastaisivat niiden taustalla olevan kauppatapadirektiiviin vaatimuksia. Lisäksi elintarvikemarkkinalain soveltamisessa on todettu tarve täsmentää edellisen lainmuutoksen kattamien säännösten voimaantuloa koskevaa säännöstä.

## Keskeiset ehdotukset

Elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantioikeus rajoittuu kieltojen ja vaatimusten rikkomisen valvontaan, vaikka sen tehtäviin kuuluu myös elintarvikemarkkinoiden seuraaminen ja markkinoiden toimivuuden parantaminen. Jotta valtuutettu voisi toteuttaa nykyistä tehokkaammin tehtäviään, muutettaisiin elintarvikemarkkinalain tiedonantovelvollisuutta koskevaa 13 §:ä siten, että se kattaisi myös elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantamiseen ja markkinoiden seuraamiseen ja hyvien liiketapojen vastaisten käytäntöjen estämiseen liittyvät tiedot. Kyseistä 13 §:ä muutettaisiin lisäksi siten, että se kattaisi tiedonsaannin myös julkisia hankintoja tekeviltä hankintayksiköiltä. Tämän taustalla on tarve seurata tarkemmin myös julkisina hankintoina tehtävää elintarvikkeiden kauppaa.

Lisäksi elintarvikemarkkinavaltuutetun ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston välisen elintarvikemarkkinoita koskevan tietojenvaihdon mahdollisuuksia parannettaisiin. Elintarvikemarkkinalain 13 b §:ssä valtuutetulle säädettäisiin mahdollisuus saada tietoja Kilpailu- ja kuluttajavirastolta myös elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantamiseen ja markkinoiden seurantaan sekä hyvien liiketapojen vastaisten käytäntöjen estämiseen liittyviä tietoja. Kilpailulain


| Postiosoite<br>Postadress<br>Postal Address | Käyntiosoite<br>Besöksadress<br>Office | Puhelin<br>Telefon<br>Telephone | Faksi<br>Fax<br>Fax | s-posti, internet<br>e-post, internet<br>e-mail, internet |
|---|---|---|---|---|
| Maa- ja metsätalousministeriö<br><br>PL 30<br>00023 Valtioneuvosto | Hallituskatu 3 A<br>Helsinki | 0295 16001<br>+358 295 16001 | | kirjaamo.mmm@gov.fi |

39 §:ssä säädettäisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastolle vastavuoroisesti riittävä valtuus luovuttaa kyseisiä tietoja elintarvikemarkkinavaltuutetulle myös oma-aloitteisesti.

Lisäksi lakiin ehdotetaan täsmennyksiä tuotteiden tilausten peruuttamiseen ja kiellettyihin maksuihin liittyviin säännöksiin, jotta ne vastaisivat täsmällisemmin niiden taustalla olevia kauppatapadirektiivin vaatimuksia. Lain 2 b §:ssä säädettyä tilausten peruutusten kieltoa täydennettäisiin laajentamalla kielto myös tilanteisiin, joissa peruutus tapahtuu ennen 30 päivän varoitusaikaa, jos tavarantoimittajan ei voida kohtuudella odottaa löytävän muuta vaihtoehtoa kyseisten tuotteiden myymiseksi tai käyttämiseksi. Kiellettyjä maksuja koskevaan 2 d §:ään lisättäisiin uusi momentti, jossa täsmennettäisiin kiellon koskevan myös muulle osapuolelle kuin tuotteiden myyjälle suoritettuja laissa tarkoitettujen tuotteiden toimitukseen liittyviä maksuja.

Esityksessä täsmennettäisiin myös aiemmin voimaan tulleen elintarvikemarkkinalain muutoksen (337/2023) siirtymäsäännöstä. Siirtymäsäännökseen täsmennettäisiin määräaika, jonka kuluessa voimassa olevat sopimukset olisi muutettava voimassa olevien säännösten mukaiseksi.

**Voimaantulo**

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.